

Áfonyázó medvék és élő történelem

Így kalandoztunk Erdélyben a Határtalanul programmal

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2025-1-001159
Az utazás időpontja: 2026. május 25-30.

Gondolták volna, hogy egy hivatalos tanulmányi kirándulás menetrendjét teljesen átírhatja egy áfonyázó medvecsalád? Vagy hogy az utazáson résztvevő gyerekek egy egész felső tagozatot képesek lázba hozni az utazási élményeikkel? Iskolánk 29 diákja és 4 kísérő tanára olyan hatnapos erdélyi körutazáson vett részt, amely nemcsak a pályázati célokat teljesítette maradéktalanul, de garantáltan bevonult intézményünk történelemtankönyvébe is.

I. Előkészítő szakasz: Hangolódás az összetartozásra

Nem fejest ugrottunk a mélyvízbe, az utazást komoly elméleti és lelki alapozás előzte meg. A rendhagyó előkészítő órákon a gyerekek közelebbről is megismerték Erdély ezerarcú történelmét, földrajzát, valamint a határon túli magyarság jelenlegi helyzetét, lélekszámát és fennmaradásának nehézségeit. A megszerzett tudást a **Barangoló** digitális tartalomtár játékos feladataival teszteltük le.

Hogy igazán átérezzük a küldetésünk súlyát, az út előtt ellátogattunk a budapesti **Magyarság Házába** is. A záró órákon a diákokkal közösen fektettük le a buszos utazás szabályait, a balesetvédelmi előírásokat, és együtt alkottuk meg a kirándulás során kötelező viselkedési normákat. A szülőkkel tartott értekezleteken is minden részletet átbeszéltünk a csomagolástól a biztonságig, így egy tudatos és rendkívül összetartó csapatként vágunk neki a határon túli útnak.

II. A hatnapos körutazás krónikája: Amikor a történelem élővé válik

Erdélybe megérkezve egy zseniális helyi honismereti vezető, **Márton Tünde** csatlakozott hozzánk. Olyan magával ragadó stílussal, hatalmas tudással és fergeteges humorral mesélt nekünk, hogy a leghosszabb buszos szakaszokon is teljesen le tudta kötni a diákok figyelmét. Külön köszönet illeti sofőrünket, **Bíró Bélát (Bécit)**, aki a hosszú és sokszor kanyargós erdélyi utakon végig hihetetlenül kedves és türelmes volt velünk, és a legnagyobb biztonságban vigyázott a csapatra az első kilométertől az utolsóig.

Hogy egyetlen pillanat se vesszen el, a gyerekek az út során egy saját **Útinaplót** vezettek. Esténként a szálláson izgatottan körmölték bele a napi legviccesebb aranyköpéseket, a legszebb látványosságokat és a legfontosabb történelmi tényeket.

1. nap: Időutazás Aradon, a „Várak Királya” és a dévai lépcső-túra

A határt átlépve **Aradon** kezdtünk, a Megbékélés parkban. Megnéztük Zala György monumentális, hányattatott sorsú Szabadság-szobrát, amely az 1848/49-es szabadságharc mártírjainak állít emléket.

Innen **Vajdahunyadra**, a „Várak királyához” siettünk. A Hunyadi-Bethlen várkastély falai között a gyerekek azonnal elkezdtek keresni a hasonlóságokat a budapesti Vajdahunyadvárral, hiszen megtanulták, hogy a fővárosi mást pontosan ennek a mintájára építették fel a millenniumi ünnepekre.

A hosszú buszutat stílusosan **Déva várának** meghódításával pihentük ki. Nem kértünk a kényelemből: a csapat hősiezen felvállalta a meredek **lépcsőzést a várba**. A Maros-parti vulkanikus kúp tetejére felérve a lihegést azonnal felváltotta az ámulat a pazar kilátás láttán. Este 19:00-kor már **Csernakeresztúron** lapáztunk be a jól megérdemelt vacsorát.

2. nap: Szász csodák, a Hazugok hídjá és az erdélyi csorba leves

A kiadós reggeli után Erdély szász fővárosát, **Nagyszebent** vettük célba. A középkori várfalaktól besétáltunk a történelmi belvárosba, ahol a felújított Fő tér nevezetességeit csodáltuk meg. Délután a **kerci cisztercita apátság** 13. századi, monumentális romjaihoz mentünk, majd a napot **Brassóban** zártuk. Felmásztunk a Fehér toronyhoz a pazar panorámáért, kipróbáltuk Európa egyik legkeskenyebb utcáját, a Cérna utcát (ahol csak szigorúan libasorban fértünk el), végül pedig a Fekete-templom elképesztő török szőnyeggyűjteményét csodáltuk meg. Este fáradtan, de élményekkel teli foglaltuk el szállásunkat **Bikfalván**, a Zöld Diófa Panzióban.

3. nap: Testvériskolai találkozás Dálnokon és a medveparti a kráterben

Szerda reggel a **szászhermányi** különleges erődtemplomot látogattuk meg, innen pedig a **dálnoki magyar iskolába** siettünk. Egy kedves bemutatkozó műsorral készültünk a helyi gyerekeknek, és egy különleges ajándékot is vittünk nekik: egy egyedi fa padot, amelybe büszkén rávéstük iskolánk nevét. Délben a csernátoni **Haszmann Pál Múzeumba** látogattunk, ahol Dimény-Haszmann Orsolya interaktív, zseniális foglalkozásával ismerhettük meg Székelyföld leggazdagabb skanzenjét.

Délután a vulkanikus kráterben fekvő **Szent Anna-tó** és a **Mohos-tózezláp** következett, ahol a vadon egy pillanat alatt átírta a menetrendet. Megérkezésünkkor a természetvédelmi örök közölték, hogy a lápon a sétálást el kell halasztanunk, mert **egy medvecsalád éppen ott tartott délutáni áfonyapartit**, sőt a tó egy része is le volt zárva a mackók miatt. Bár szembe végül szerencsére nem talákoztunk velük, a tudat, hogy csupán pár száz méterre tőlünk igazi kárpáti medvék nassolnak az áfonyásban, elképesztő adrenalint adott a csapatnak! Miután odébbálltak, a pallókon sétálva megcsodáltuk a láp ritka növényvilágát, majd este megérkeztünk **Csíkсомlyóra**, a Szent István Gyermekotthonba.

4. nap: Kánikula, húsító lábáztatás és a békák völgye

Csütörtök reggel a fizikai kihívásokkal kezdtünk: a nagy meleg ellenére a csapat egy része elszántan megmászta a Kálvária-domb meredek kaptatóját. Felzarándokoltunk a híres pünkösdi búcsú helyszínére, a Csíkсомlyói-nyeregbe, és útba ejtettük a Salvator-kápolnát is. A hegyi túra után a Ferences kolostor mögötti réten fakadó forráshoz, a híres savanyúvízhez („lobogó víz”) siettünk. A tikkasztó kánikula miatt az lett a nap legnépszerűbb programja, hogy **leültünk a partra, és a jéghideg, pezsgő ásványvízben lóbáltuk és hűtöttük a fáradt lábainkat**.

Felfrissülve léptünk be a **csíkсомlyói kegytemplomba**, a csodatevő, 500 éves Mária szobor elé, ahol mindenkinek volt egy csendes kérése (a nyolcadikosok titokban biztos a sikeres vizsgákért fohászkodtak!). Délben **Madéfalvára** utaztunk, ahol az 1764-es mészárlás emlékművénél fejtettünk fejet a székely áldozatok előtt.

A délutánt a monumentalitásával lenyűgöző **Békás-szorosban** töltöttük a 300 méter magas, függőleges sziklafalak között. Megtudtuk azt is, **mitől békás a Békás-szoros**: a völgyet kivájó patakról kapta a nevét, amely ma is tele van unkákkal és békákkal. A napot a legendás **Gyilkos-tónál** zártuk, ámulva a vízből kísértetiesen meredező, megkövesedett fenyőfa-csonkok misztikus szépségén.

5. nap: Taplógomba, az isteni kürtőskalács és a föld alatti titkok

Péntek reggel **Farkaslakán**, Tamási Áron Szervátiusz-féle gránit síremlékénél hajtottunk fejet a két nagy cserfa alatt, és megemlékeztünk a trianoni békediktátumról is a mellette álló emlékműnél. **Korondon** egy helyi mester bevezetett minket a **taplókészítés rejtelseibe**, megmutatva, hogyan lesz a taplógombából puha sapka vagy táska. Itt kaptuk meg a ránk váró, friss **kürtőskalácsokat is, amik egyszerűen isteniek voltak!**

Délután a világhírű **Tordai sóbányába** ereszkedtünk le. Itt feltárultak előttünk a **sókészítés és a bányászat föld alatti titkai**, miközben beszívtuk a bánya asztmások számára gyógyhatású, sós levegőjét. A napot a **Tordai-hasadéokban** zártuk, amely Erdély egyik legelképesztőbb természeti csodája. Jókai Mór szavaival élve egy olyan „háromezer lépésnyi sziklafolyosót” jártunk be, ahol a sziklatornyok gótikus katedrálisok pillérei közé kalauzoltak minket. Este **Várfalván**, a Pensiunea Poarta Apusenilor panzióban gyűjtöttünk erőt a hazautazáshoz.

6. nap: Séta a kincses városban, kalotaszegi titkok és a hazatérés

Utolsó napunk reggelén a kincses **Kolozsvárra** látogattunk. A Házsongárdi temető érintésével besétáltunk a Főtérre, megcsodáltuk a Szent Mihály-templomot és csoportképet készítettünk Mátyás király lovas szobránál. Megnéztük a király szülőházát, megemlékeztünk a vele szemben született Bocskai István fejedelmünkről, majd a patinás Farkas utca épületeivel ismerkedtünk.

Utolsó megállónk Kalotaszeg ékköve, **Körösfő** volt. Itt tátott szájjal néztük a négy fiatornyos, zsindeletetős református templomot, annak festett fakazettás mennyezetét és a híres „Rákóczi-szőnyeg” legendáját. Egy gyors szuvenírvásárlás után elindultunk haza, és este **20:00 óra körül fáradtan, de egy életre szóló élménytarissznyával érkeztünk meg az iskola elé.**

III. Értékelő szakasz: Erdély hazajött velünk!

A projekt a hazaérkezéssel nem ért véget, sőt, a pedagógiai munka legizgalmasabb része ekkor kezdődött:

1. **A játékos értékelő óra:** Az utazás utáni órán közösen átnéztük a bakancslistás „*Kattints, ha látod!*” fotókat, kiértékeltek az esti kérdezz-felelek játékok pontszámait, megfejtettük a *Székely szótár* furfangos kifejezéseit, és kiderültek a *Nagy erdélyi igaz-hamis Kvíz* helyes megoldásai is. Felidéztek a legjobb pillanatokat, a legszebb helyeket és a legviccesebb történeteket, a kirándulás zárásaként pedig minden gyerek egy büszke **Erdély-felfedező bizonyítványt** vehetett át.
2. **Az iskolai kiállítás:** Az **Összetartozás Téma napja** alkalmából egy csodálatos, látványos kiállítást nézhettünk meg iskolánkban. A tárlat előtt diákok és tanárok hosszan beszélgettek a kinti élményekről.

3. **Forgószínpados élménybeszámoló:** A nemzeti összetartozás jegyében a kiránduláson részt vett diákok kiscsoportokba rendeződve, színes prezentációkkal és vetítésekkel kísért előadások során meséltek Erdély várairól, a csorba levesről, a kürtőskalácsról és természetesen az áfonyázó medvékről, ezzel is erősítve a diáktársaik nemzeti önazonosságtudatát.

IV. Pedagógiai összegzés

A HAT-KP-1-2025-1-001159 azonosítószámú projekt célkitűzései maradéktalanul teljesültek. A tankönyvekből szerzett elméleti tudás a helyszíni tapasztalatszerzés, a testvériskolai találkozás és a játékos értékelési formák révén tartós, gyakorlati tudássá alakult. Ez a hat nap megtanította nekünk azt, amit egyetlen könyv sem tudott volna így átadni: megtapasztaltuk, hogy bár a határok elválaszthatnak, a közös kultúránk, a történelmünk és a szívünk örökre összeköt bennünket.

Ezúton fejezzük ki köszönetünket a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Határtalanul! program támogatásáért!